

neb fa selle weega õige pea ãra; ta joob fa hauqu ebl tiigi wett ebl see kõll wâhem terwe on nîrg kõhust lahti ajab. Hobune fannatab lauemine joogi janu, kui seegi teine koduloom; nâlga nâikse ta veel lauemine fannatada wôima, kui joogi janu. Hobuse igavâine wee tarwitus on mitmesugune, selle järele, mis tõnuqu hobu on, fudas ta sôõk, fudas õhk — kaks kuiw wôi niiske — v. Sôõdetalle hobust toore rohuga, kus enam wee jaqusi sees, siis on tema janu fa wâhem, kui kuiva toidu juures; suurema soojuse ja tõõ tegemise juures prungib loom muidugi fa enam wett. Lâbistiku joob terwe tõõbobune pâewas oma tallitamise juures kaks pange wett ãra. Palju joomine nõrgastab hobuse seedmisi ning jõuudu, kuna ta looma bigistama paneb. Hobused, kes palju joowad, nende sôõk tehtagu enne niiskets ebl andagu niisugust sôõma, milles palju wett on. Jooli andagu issa 10, 15 funni 20 minuti järele jau laupa tassli pangist.

Hobused, kes wâha wett joowad, bigistawad wâha ning on tõõ juures tugewamad, kui need, kes palju joowad ning sellepärasf palju bigistawad. Niissama fabjulik, kui liiga palju wee joomine, on fa jâlle liiga wâhene weejoomine. Wijimase asja läbi saab hobuse seedmine nõrgastatud, leba liigutamine laisendatud, sôõgi isu wâhendatud ja kõbt finni pandud. Niisugustele hobustele on tarwîs, pâewas mitu sorda jooma palkuda. Ka on tulus, niisuguste hobuste jooma wee seffa natule soola vanna. Mõned hobused fannatawad aga parem janu, kui et nad mudast wett ebl mudasest nõuust ebl lombist joowad.

Wesi, sellega hobust joodeltale, ei tobi mitte üle liiga kûlm olla, s. o. millalgi + 8 funni 10 graadiist kûlmem olla, kest et üleliiga kûlm wesi forraga hobuse kõhu ja soolikad nii ãra kûlmetab wôi jahutab, et sellest pikaldased haigused sünnitavad. Rammad mârad wôiwad liiga kûlma wee pârast foguni enneaegu sünnitatagi. Übilsti on fa liiga kõwa, lubjane west fabjulik, just niissama nagu west, kus mitmed taimed ebl elajate risud sees âramâdanenud on. Tühja kõhuga hobuseid ei piia millalgi joodelama, waid

piab neile enne issa natuse heinu andama; nii samuti ei tohi ta siis hobust joota, kui ta higine on. On hobused turnawa sôidu ja palavuse lões liig jânukselks läinud, siis ei sôõ nad enamiste enne joomist mitte; aga kui neile siis wârslet rohku ebl naerid v. antakse, siis jõõwad nad ometi. Jootmine piab sôõtmisega end issa wâhetama, tseärani veel suve ajal. Selle juures tuleb aga waadata, et hobune forraga mitte liiga palju ei joo. Imetajate mârade juures saab sageda joontise läbi piima sünunitamine mârka edendatud. Kesk end fabju eest hoida tahab, see piab wâga selle peale waatama, et tema reisi peal ja seal, kus tema kaewu wee kõnadust ebl pehmust ei tunne, hobust aega mõõda ja sôõmu laupa juua laseb. Hoolsa hobuse tallitaja esimene kohus piab olema, et ta oma hobust rôeras sohas missalgi rôerastest inimestest joota ei lase.

(„Meelejahutajast“.)

Tua lilledede kasu.

Tohtrid on ammugi âraseletanud, et üle liiga kuiw õhk, olgu ta kûlm ebl joe, abju soojuse ebl pâikese paiste läbi sünnitatud, meie kopsudelle fabjulik on. Mitmed inimesed on selle õbu fâtte baigeks jäenud, ilma et nad lähemat abi oleksivad teadnud, mis igal mehel wôib kae pârast olla. Meie teame, et maa õhf, selle järele linna elanik nii igatseb, sellepârasf nii wârsole ja hea on, et temasse weest ja taimedest parahat niiskust tuleb. Kui meie nûud omas elumajas fa mitte wett nii ãra aurata ei wôi lasta, et ta õhku niisutaks, siis wôime me' ometi taimede läbi teda mârka parandada, ning selle läbi eneselle üht terwise hallisfat awada. Siida wôime meie fâtte saada, kui meie omale wârskheid leheristaid tua taimi muretseme. Taimed annavad wâga palju auru. Suured lehipuud wôiwad metsas ühe pâravag. terwe pangit wett wâlja aurata. Tua taimed auravad oma suuruse järele veel rohkem wett wâlja, mis sellest weest nâha wôime, mis neile peale walatama piab, kui nad mitte ãra ei nätsi.

Kui meie mitte liiga langeste lõhnawaiid taimi ei wôta,